

POSTANOWIENIE

18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Trzebiatowski

na posiedzeniu niejawnym 18 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa W. R.
przeciwko [...]
i N. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej N. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 6 września 2022 r., I ACa 170/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(M.K.)

UZASADNIENIE

Pozwany N. S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 września 2022 r. Wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania uzasadnił występowaniem istotnego zagadnienia prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jak zaznaczono wyżej, skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko na pierwszej spośród wyżej wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc problem pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), jak też w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (postanowienia SN: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11). Konieczne jest przy tym przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien bowiem nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, lecz także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Przedstawioną problematykę skarżący ujął w pytaniu: „Czy za konsumenta uważnego i ostrożnego, a więc za konsumenta przeciętnego w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym można uznać konsumenta, który przy nabyciu instrumentów finansowych o wartości kilkuset tysięcy złotych zapoznaje się jedynie pobieżnie (bez dokładnego przeczytania) z udostępnioną mu dokumentacją dotyczącą tych instrumentów

finansowych, obejmującą informacje o ryzykach związanych z inwestowaniem w takie instrumenty finansowe?”.

Przedstawiona przez skarżącego problematyka nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego. Ponadto treść przedstawionego pytania nie ma charakteru abstrakcyjnego i bezpośrednio odnosi się do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. Dodatkowo uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej, wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu. Uzasadnienie to nie wskazuje bowiem na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni ani na to, że ich niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego zastępowanie strony skarżącej w takim zadaniu, w tym domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia SN: z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 oraz z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04). Bez wykazania wspomnianych okoliczności twierdzenie o istotności zagadnienia prawnego zgłoszonego przez skarżącego może być potraktowane jedynie jako efekt jego subiektywnego wyobrażenia czy osobistej oceny.

Ubocznie należy wskazać, że Sąd Najwyższy (w wyroku z 23 marca 2022 r., II CSKP 621/22) wyjaśnił, iż model przeciętnego konsumenta powinien być dostosowany od okoliczności konkretnej sprawy. Chodzi o to, aby przy ustalaniu ryzyka konfuzji uwzględniać przeciętnego konsumenta, któremu dany towar jest oferowany (wyrok SN z 23 kwietnia 2008 r., III CSK 377/07, OSNC 2009, nr 6, poz. 88). Pojęcie przeciętnego konsumenta zostało przy tym zdefiniowane w art. 2 pkt 8 ustawy z 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Przepis ten stanowi, że przeciętny konsument to konsument, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub

umysłowa. Model przeciętnego konsumenta zakłada, iż jest to konsument poinformowany, uważny i ostrożny. Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku można od takiego konsumenta wymagać, aby zapoznał się ze składem nabywanego towaru (wyrok SN z 22 stycznia 2010 r., V CSK 192/09). Wszystko zależy od rodzaju danego towaru i okoliczności jego nabycia. Inny poziom ostrożności wymagany jest od konsumenta wówczas, gdy nabywa towar o niewielkiej wartości, dobrze znany, nabywany niemal codziennie, w typowych okolicznościach. Inna zaś ocena będzie wymagana wówczas, gdy towar jest drogi, nietypowy, nabywany rzadko lub w nietypowych okolicznościach. Istotny jest też na tej płaszczyźnie aspekt czasu. Odmienne trzeba będzie ocenić sytuację, gdy konsument dysponuje w zasadzie nieograniczonym czasem na zapoznanie się z cechami danego towaru, opiniami o nim, porównaniem go z innymi itp. – jak ma to miejsce przy zakupach przez internet. Inaczej jest natomiast, gdy zakup jest dokonywany szybko (pod wpływem impulsu) i brak jest możliwości wnikliwego zapoznania się z informacjami o danym towarze (wyrok SN z 4 marca 2014 r., III SK 34/14 i powołane tam orzecznictwo oraz m.in. wyroki Sądu Pierwszej Instancji: z 10 października 2007 r. w sprawie T-460/05, Bang & Olufsen przeciwko OHIM, pkt 33, ECLI:EU:T:2007:304; z 17 marca 2004 r. w sprawach połączonych T-183/02 i T-184/02, El Corte Inglés przeciwko OHIM, pkt 68, ECLI:EU:T:2004:79).

Wymaga podkreślenia, że przedstawione pytanie oraz uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało sporządzone zasadniczo obok okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. [...]. Ponadto pracownik pozwanego [...], wykonując polecenia przełożonych, świadomie i z premedytacją przedstawił powódce informacje na temat wyjątkowej oferty, [...] oraz pozostawił jej bardzo krótki czas na podjęcie decyzji o [...] zakupie. [...] A zatem kwestia przedstawiona przez skarżącego jako istotne zagadnienie prawne nie miałaby wpływu na zmianę w/w oceny, tzn. nie byłaby w stanie usprawiedliwić opisanego zachowania [...], z którym skarżący współpracował.

Mając powyższe na uwadze, nie można przyjąć, że w tej sprawie przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została wykazana w sposób właściwy.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(M.K.)

[a.f]